

Meddelande om smart lagstiftning tillgodose de små och medelstora företagens behov

Näringsdepartementet

2013-04-09

Dokumentbeteckning

KOM(2013) 122

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén Smart lagstiftning – tillgodose de små och medelstora företagens behov.

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 7 mars 2013 sitt meddelande om smart lagstiftning – tillgodose de små och medelstora företagens behov. I meddelandet presenterar kommissionen hur arbetet med att stärka principen ”Tänk småskaligt först” och skapa ett företagsklimat som respekterar små och medelstora företags specifika behov fortgår. I meddelandet redogör kommissionen för framsteg i arbetet inom framförallt områdena: tillämpning av undantag för mikroföretag och införandet av att regellättnader för små och medelstora företag, införande av den tidigare annonserade resultattavlan, samt arbetet med att säkerställa lagstiftningens ändamålsenlighet.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om smart lagstiftning. Regeringen välkomnar även att det tas steg framåt i arbetet med att stärka principen ”Tänk småskaligt först”. Den generella principen vid utformning av regler alltid bör vara att ha det mindre företaget som utgångspunkt. Regeringen anser dock att det är olämpligt att generellt undanta små och medelstora företag från lagstiftning. Förslag som ger möjligheter till lättnader och undantag för mindre företag måste bedömas och analyseras från fall till fall.

1.1 Ärendets bakgrund

Arbetet med att åstadkomma smart lagstiftning är en prioriterad fråga på EU-nivå inom ramen för arbetet med att främja hållbar tillväxt och sysselsättning (tidigare Lissabonstrategin och nu Europa 2020-strategin). Smart lagstiftning är viktigt för att nå de ambitiösa mål för smart, hållbar tillväxt som satts upp genom Europa 2020-strategin.

Kommissionen presenterade i november 2011 en rapport om att minska regelbördan för små och medelstora företag (KOM (2011) 803). I december 2012 presenterades ett meddelande om smart lagstiftning där kommissionen redogör för de förenklingsåtgärder som genomförts sedan 2010 samt fortsatt inriktning för det framtida arbetet, se faktagruppmemorier 2012/13:FPM47. Sverige välkomnade kommissionens meddelande och inriktning på det framtida arbetet. Kommissionen presenterade den 7 mars 2013 meddelandet Smart lagstiftning – tillgodose de små och medelstora företagens behov.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen redogör i meddelandet för hur arbetet med att förenkla för små och medelstora företag har fortskridit sedan 2011. I meddelandet redogör kommissionen för framsteg i arbetet inom framförallt områdena: tillämpning av undantag för mikroföretag och införandet av regellättnader för små och medelstora företag, införande av den tidigare annonserade resultatavslutningen, samt arbetet med att säkerställa lagstiftningens ändamålsenlighet.

1. Tillämpning av undantag för mikroföretag och införandet av regellättnader för små och medelstora företag

Kommissionen lyfter fram vikten av konsekvensutredningen för att bedöma och analysera om ett undantag ska ske. I meddelandet lyfts det fram exempel på undantag från lagstiftning för mikroföretag. Det anges även att konsekvensutredningar har visat att det inte alltid är möjligt att undanta mikroföretag från lagstiftningen. Undantag kan inte ske i de fall då det finns tydliga bevis på att ett undantag av mikroföretag skulle leda till att målen i lagstiftningen inte kan uppnås, exempelvis när det gäller att skydda arbetstagare eller konsumenter. Mikroföretag kan inte undantas från EU-fördragets krav på skydd av exempelvis de grundläggande rättigheterna, inte heller kan de undantas från lagstiftningen särskilt inriktas mot små företag. Kommissionen anger även att när undantag inte är möjliga försöker de skraddarsy lagstiftningsförslag för små och medelstora företag, genom exempelvis att införa lättnader eller lägre avgifter. Kommissionen lyfter även fram att varje medlemsstat i vissa delar av EU-lagstiftningen får bestämma om den vill införa regellättnader för företag.

2. Resultattavlan för små och medelstora företag

I meddelandet redogörs den sedan tidigare kungjorda resultattavlan, som omfattar regleringsmässiga initiativ som förväntas ha betydande inverkan på små och medelstora företag. Resultattavlan gör det möjligt att spåra framsteg i lagstiftningsarbetet från kommissionens förslag till genomförandet i medlemsstaterna. I resultattavlan anges vilka ståndpunkters om tagits samt om regelbördan ökat eller minskat i de olika stadierna från kommissionens antagande av förslag till genomförandet. De planeras att offentliggöra resultat i resultattavlan årligen.

3. Säkerställa lagstiftningens ändamålsenlighet

I meddelandet framhålls vikten av att intressenter ska kunna göra sina röster hörda i lagstiftnings- och implementeringsprocesserna. För att stärka detta arbete har kommissionen inrättat nätverket SME Envoys som består av företrädare på hög nivå från alla medlemsstater. Representanter från branschorganisationer för små och medelstora företag deltar på nätverkets möten. Kommissionen planerar också att lansera en webbaserad tidsplan för planerade samråd: "Din röst i Europa". Andra insatser för att fånga upp små och medelstora företags prioriteringar som beskrivs i meddelandet är årliga möten mellan kommissionen och sammanslutningar av små och medelstora företag, konferenser med små och medelstora företag i medlemsstaterna samt användandet av Enterprise Europe Network.

Kommissionen genomförde även ett öppet internetbaserat samråd från och med oktober till december 2012 där de uppmanade små företag och branschorganisationer som företrädar deras intressen att fastställa tio rättsakter som de anser vara de mest betungande. I meddelandet redogör kommissionen för resultatet från samrådet, de framgår att de tre lagstiftningsakter som små företag upplever som mest betungande är Reach-förordningen, Momsdirektivet samt direktivet om allmän produktsäkerhet. Kommissionen anger att de kommer att ta om hand resultatet från samrådet med företag på främst två olika sätt. I första hand genom att direkt på börja arbete med lagstiftningen. I andra hand genom att resultaten bidrar till kartläggningen av EU-lagstiftning som utförs inom ramen för det nya programmet om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit-programmet).

I meddelandet anges att kommissionen även framöver kommer att ägna de små och medelstora företagen noga uppmärksamhet i sin utformning och översyn av politiken. Kommissionen anger även att de ytterligare kommer att

stärka de sätt på vilket de får information från små och medelstora företag när de reviderar sina riktlinjer för utvärdering och konsekvensutredningar under 2013 respektive 2014. Kommissionen lyfter även fram att ta hänsyn till de små och medelstora företagens perspektiv är ett gemensamt uppdrag, och Europaparlamentet och rådet uppmanas att se till att inga onödiga bördor läggs på de små och medelstora företagen i EU:s lagstiftningsprocess. Kommissionen uppmanar även medlemsstaterna att använda de möjligheter som EU:s lagstiftning ger för att minska bördan för små och medelstora företag.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Arbetet med att förenkla för företag på EU-nivå är av stor vikt för vårt nationella förenklingsarbete med tanke på att en betydande andel av gällande svenska regelverk har sitt ursprung i regelgivning på EU-nivå. Av de administrativa kostnader som företag har för att följa de svenska regelverken kan drygt hälften härledas till unionsrätten.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet innehåller inte några förslag av sådan specifik karaktär att en bedömning kan göras av eventuella budgetära och andra konsekvenser i detta skede. Regeringen får återkomma med en bedömning av och ställningstagande till såväl ekonomiska som andra konsekvenser när mer konkreta förslag presenteras av kommissionen.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om smart lagstiftning – tillgodose de små och medelstora företagens behov. Det är viktigt med ett fortsatt, intensifierat arbete på EU-nivå med att förenkla för företag och minska bördor till följd av regler. Det är även viktigt att verka för ett effektivt genomförande av EU-lagstiftning nationellt. Regeringen avser verka för att förenklingsförslag processas så effektivt som möjligt inom ramen för olika rådskonstellationer. Varje förenklingsförslag får dock bedömas var för sig när det väl presenteras. Arbetet med att åstadkomma smart lagstiftning och att förenkla för företag är en prioriterad fråga för regeringen på EU-nivå och ligger i linje med motsvarande höga ambitioner för förenklingsarbetet på nationell nivå.

Regeringen välkomnar även att det tas steg framåt i arbetet med att stärka principen ”Tänk småskaligt först”. Den generella principen vid utformning av regler bör alltid vara att ha det mindre företaget som utgångspunkt. Ibland

kan småföretag drabbas av oproportionerligt höga kostnader i förhållande till liggande förslag och det är då lämpligt att överväga om det kan ske undantag för dessa företag.

Regeringen noterar att kommissionen anger att undantag inte kan ske i de fall då det finns tydliga bevis på att ett undantag av mikroföretag skulle leda till att målen i lagstiftningen inte kan uppnås, exempelvis när det gäller att skydda arbetstagare eller konsumenter. Regeringen vill dock betona att det finns ett värde i ett väl fungerande regelverk – såväl nya som redan existerande – på europeisk nivå även för de allra minsta företagen. Regeringen vill även påminna om att konsekvenser för konkurrens och den inre marknaden, miljön, för skyddsvärda grupper som t.ex. arbetstagare och konsumenter samt för förslagens förhållande till redan antagna akter, noggrant behöver utredas och bedömas för varje lagstiftningsförslag där undantag eller lättnader föreslås. Att generellt undanta små företag från lagstiftning är olämpligt.

Mot bakgrund av Sveriges budgetrestriktiva hållning är en av flera utgångspunkter för regeringen att agera för att meddelandets eventuella ekonomiska konsekvenser begränsas både på statsbudgeten och på EU-budgeten.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända. Arbetet med smart lagstiftning är en prioriterad fråga för flertalet medlemsstater.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har ännu inte remitterats från svensk sida.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslag till förenklingar av befintlig lagstiftning respektive minskning av bördor behandlas återkommande i olika rådskonstellationer och av Europaparlamentet. Särskilda rådslutsatser om smart lagstiftning med anledning av meddelandet förväntas antas på Konkurrenskraftsrådet i maj 2013.

4.2 Fackuttryck/termer

Impact assessment översätts i det svenska meddelandet till konsekvensbedömning, men den term som används i det svenska arbetet är konsekvensutredning.